

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 13P/498/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3811216705
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Robert Šorl PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2013:3811216705.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza samosudcom JUDr. Robertom Šorlom, PhD. v právnej veci navrhovateľky: T. M., rodená P., narodená X.X.XXXX, bytom U. XX/X, F. proti odporcovi: H. M., narodený XX.XX.XXXX, bytom U. XX/X, F. o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností na čas po rozvode k maloletým: 1/ P. M., narodený X.X.XXXX, 2/ T. M., narodený XX.XX.XXXX a 3/ Y. M., narodený X.X.XXXX, zastúpení Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Prievidza takto

r o z h o d o l :

Manželstvo navrhovateľky T. M., rodenej P., narodenej X.X.XXXX a odporcu H. M., narodeného XX.XX.XXXX uzavreté dňa XX.XX.XXXX v Nedožeroch - Brezanych zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Nedožery - Brezany vo zväzku 4, ročník XXXX, strana XXX, poradové číslo XX sa r o z v á d z a.

Maloletý P. M., narodený X.X.XXXX sa na čas po rozvode manželstva z v e r u j e

do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok.

Odporca je p o v i n n ý na čas po rozvode manželstva prispievať na výživu maloletého P. M. mesačne vo výške 60 eur, ktoré je povinný poukazovať navrhovateľke vždy do konca mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje.

Maloletý T. M., narodený 19.10.1998 sa na čas po rozvode manželstva z v e -

r u j e do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok.

Odporca je p o v i n n ý na čas po rozvode manželstva prispievať na výživu maloletého T. M. mesačne vo výške 60 eur, ktoré je povinný poukazovať navrhovateľke vždy do konca mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje.

Maloletý Y. M., narodený X.X.XXXX sa na čas po rozvode manželstva z v e r u j e do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok.

Odporca je p o v i n n ý na čas po rozvode manželstva prispievať na výživu maloletého Y. M. mesačne vo výške 60 eur, ktoré je povinný poukazovať navrhovateľke vždy do konca mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje.

Odporca je p o v i n n ý nahradiť štátu trovy konania vo výške 743,20 eur, ktoré je povinný zaplatiť Okresnému súdu Prievidza do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ō v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom doručeným súdu dňa 6.10.2011 domáhala rozvodu manželstva s odporcom, zverenia maloletých do jej osobnej starostlivosti a určenia výživného, pričom tvrdila, že odporca jej bol v manželstve neverný, správal sa agresívne a aj napriek jej upozorneniam sa jeho správanie nezmenilo. Tvrdila, že o úprave práv a povinností k maloletým sa dohodli tak, že všetky štyri deti účastníkov budú zverené do osobnej starostlivosti navrhovateľky s tým, že odporca bude zaviazaní prispievať na ich výživu spolu čiastkou 160,- eur mesačne.

Odporca žiadal zveriť maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti, pričom k príčinám rozvratu manželstva sa bližšie nevyjadroval. Zverenie do striedavej osobnej starostlivosti odôvodňoval neprítomnosťou navrhovateľky v mieste bydliska v čase, keď vykonáva prácu v zahraničí.

Opatrovník maloletých sa po vykonanom dokazovaní vyjadril tak, že žiadal manželstvo účastníkov rozviesť, dvoch starších maloletých žiadal zveriť do osobnej starostlivosti navrhovateľky a k zvereniu najmladšieho z maloletých sa vyjadriť nevedel.

Súd vykonal dokazovanie všetkými účastníkmi navrhnutými dôkazmi, a to: sobášny list (čl. 4), rodné listy (čl. 5 - 8), potvrdenia o príjme odporcu (čl. 17 - 20, 51 - 54, 69 - 81, 119, 126 - 130, 154 - 162), hodnotenia školy (čl. 31 - 34, 163), správy opatrovníka maloletých (čl. 36 - 37, 82 - 83, 150 - 153, 167 - 169), potvrdenia o príjme matky (čl. 55 - 63, 131 - 144), znalecký posudok (čl. 91 - 113), zápisnica z pojednávania na Okresnom súde Prievidza v konaní sp. zn. 16P/158/2012 (čl. 64 - 66), výsluch navrhovateľky, odporcu a maloletých P. a T. M., svedkov Y. P., matky navrhovateľky, P. M., matky odporcu, syna účastníkov H. M.. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovné skutočnosti:

Navrhovateľka a odporca, obaja ako slobodní, uzavreli manželstvo dňa 14.11.1992. Dňa 11.1.1994 sa im narodil syn H., dňa X.X.XXXX syn P., dňa XX.XX.XXXX syn T. a dňa X.X.XXXX syn Y.. Manželstvo účastníkov prebiehalo prvých desať rokov svojho trvania bez problémov. Navrhovateľka nebola zamestnaná a v prevažnej miere zabezpečovala výchovu maloletých detí a vedenie domácnosti, zatiaľ čo odporca zabezpečoval rodinu materiálne z príjmu zo závislej práce. K vzájomným nezhodám účastníkov konania došlo v dôsledku toho, že odporca sa navrhovateľke priznal k svojej nevere, čo malo za následok to, že mu odporkyňa prestala vo vzájomných vzťahoch veriť. Pred podaním návrhu na rozvod manželstva sa vzťahy účastníkov výrazne zhoršili a boli poznamenané vzájomnými hádkami, pričom k odcudzeniu účastníkov prispelo to, že navrhovateľka začala pracovať ako opatrovateľka v Rakúsku, kde trávi dva týždne a následne je dva týždne doma na Slovensku. Počas tohto obdobia účastníci komunikovali len hádkami. Počas konania o rozvod manželstva sa zmenilo správanie odporcu, ktorý sa začal aktívnejšie zúčastňovať na vedení domácnosti tak, aby zabezpečil základné životné potreby detí v čase neprítomnosti matky. Aj napriek tomu, i pri oddelenom bývaní účastníkov, dochádzalo k rozporom týkajúcim sa toho, ktorý z účastníkov sa má a v akom rozsahu zúčastňovať na výchove a zabezpečovaní potrieb maloletých detí. Spolu s navrhovateľkou sa zo spoločnej domácnosti účastníkov odsťahoval okrem maloletých Y. a T. aj najstarší syn účastníkov konania H., ktorý sa voči odporcovi domáhal určenia výživného, ktoré bolo určené neprávoplatným rozhodnutím súdu na 60,- eur mesačne. Navrhovateľka za prenajatý trojizbový byt v súčasnosti platí 290,- eur mesačne. V čase jej pobytu v zahraničí starostlivosť o domácnosť zabezpečuje najstarší, už plnoletý, syn H., ktorý končí štúdium na gymnáziu. Navrhovateľka je so svojimi deťmi v pravidelnom telefonickom kontakte a plánuje sa odsťahovať do rodinného domu svojej matky v Nedožeroch. Navrhovateľka pracuje ako opatrovateľka v Rakúsku, pričom dosahuje príjem vo výške 730,- eur za dva týždne práce v čistom. Okrem toho podľa rakúskych predpisov poberá na štyri deti mesačne rodinné dávky vo výške 836,80 eur. Odporca pracuje ako revírnik v bani. U svojho zamestnávateľa za obdobie posledných 12 mesiacov dosahoval priemerný mesačný príjem vo výške 894,21 eur, do ktorého boli započítané aj príspevky jeho zamestnávateľa na vysokoškolské štúdium a príjem zo služieb na banskej záchrannej službe. Nebyť týchto príjmov dosahoval by odporca príjem vo výške približne 750,- eur mesačne v čistom. Navrhovateľka a odporca vlastní byt v Prievidzi, ktorý obýva odporca a hradí náklady spojené s jeho užívaním vo výške približne 240,- eur mesačne. V súvislosti s nadobudnutím tohto bytu účastníci konania

zobrali hypotéku, ktorá sa má splácať ešte šesť rokov, a to v mesačnej splátke vo výške 190,85 eur mesačne, ktorú v súčasnosti uhrádza odporca.

Navrhovateľka má bezprostredne blízke a citovo sýte vzťahy ku všetkým svojim synom bez toho, aby ktorého z nich preferovala. Opozične vníma odporcu. Osobnosť navrhovateľky je nenarušená, neagresívna, pokojná, emočne stabilná, s dobrým sebahodnotením. Odporca prežíva blízky vzťah k navrhovateľke, pričom prežíva aj vlastnú dominanciu voči nej. Synov vníma izolovane mimo seba a navrhovateľky, pričom citové rodinné vzťahy u neho absentujú. Osobnosť odporcu je emočne rozladená, neistá, ľahko vzrušivá s prejavmi zvýšenej nepriamej agresivity.

Maloletý P. sa v priebehu konania k zvereniu do starostlivosti vyjadroval tak, že by chcel zostať v byte, v ktorom býval s rodičmi, no akceptoval by aj to, že by sa presťahoval do novej domácnosti matky. Maloletý je študentom druhého ročníka gymnázia v Prievidzi, pričom dosahuje dobré výsledky. Po odsťahovaní sa matky zo spoločnej domácnosti zostal bývať s otcom z dôvodu väčšieho komfortu, no následne sa presťahoval do domácnosti matky, pričom sa vyjadril tak, že by chcel byť zverený do jej starostlivosti. Maloletý pociťuje otca ako dominantný prvok rodiny, pričom matka je pre neho prirodzenou autoritou.

Podobne sa na začiatku konania vyjadroval k zvereniu do starostlivosti jedného z rodičov maloletý T., ktorému nebolo jasné, komu chce byť zverený. Maloletý je žiakom ôsmeho ročníka základnej školy, pričom dosahuje výborný prospech. Po odsťahovaní sa matky zo spoločnej domácnosti odišiel bývať do jej domácnosti. Maloletý pociťuje otca ako dominantný prvok rodiny, no jeho vzťah k otcovi je konfliktný až tak, že prechádza do agresivity.

Maloletý Y. sa vyjadroval tak, že by chcel zostať v starostlivosti matky s tým, že k otcovi by chcel chodiť na návštevy. Tvrdil, že u matky je lepšie ako u otca. Maloletý je žiakom prvého ročníka základnej školy, pričom vníma hádky rodičov. Maloletý má blízky vzťah k bratovi T., ktorý je pre neho prirodzenou autoritou. Rodičov vníma rovnocenne a jeho ukotvenosť na matku mu umožňuje distancovať sa od konfliktných vzťahov v rodine, pričom k otcovi má ambivalentný vzťah. Maloletý Y. je z hľadiska intelektovej vyspelosti v dolnom pásme priemeru, pričom pri učení si vyžaduje individuálny prístup. V čase pobytu navrhovateľky v zahraničí je jej matka schopná zabezpečiť starostlivosť o maloletého Y.. V súčasnosti maloletý Y. počas pobytu navrhovateľky v zahraničí býval v domácnosti otca, kde býval buď v jeho starostlivosti alebo v starostlivosti matky odporcu. Počas víkendov sa zdržoval u matky navrhovateľky, no v tejto starostlivosti sa prejavovali vzájomné nezhody rodičov, ktorí sa neboli schopní dohodnúť na banálnych podrobnostiach týkajúcich sa starostlivosti o maloletého. Na zámer navrhovateľky presťahovať sa s maloletými do najbližšej obce od Prievidze a tam prihlásiť maloletého Y. do školy reagoval odporca negatívne, vytýkajúc zvýšené náklady spojené s tým, že by musel v prípade striedavej starostlivosti zabezpečovať zanášanie maloletého do miesta jeho školy v susednej obci.

Podľa § 22 zákona o rodine k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

Podľa § 23 ods. 1 zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Podľa § 23 ods. 2 zákona o rodine súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

Podľa § 23 ods. 3 zákona o rodine súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 2 zákona o rodine ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej

starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 4 zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Z vykonaného dokazovania vyplynuli také skutočnosti, z ktorých je zrejmé, že vzťahy medzi navrhovateľkou a odporcom sú vážne a trvalo narušené tak, že manželstvo účastníkov nie je schopné plniť svoj účel a nie je možné očakávať to, že by navrhovateľka a odporca obnovili manželské spolužitie. Navrhovateľka dlhodobo podaním návrhu na rozvod manželstva a odsťahovaním sa zo spoločnej domácnosti prejavuje svoju vôľu nezotrvať v manželstve s odporcom, pričom toto jej rozhodnutie nie je odporca schopný svojím správaním zmeniť. Jeho snahy o obnovu manželského spolužitia stroskotali na jeho vnímaní manželstva, v ktorom má snahu trvalo prejavovať svoju dominanciu. Tento prístup po príjmovej emancipácii navrhovateľky viedol vo vzťahu účastníkov k zvyšujúcemu sa odmietaniu odporcu zo strany navrhovateľky a navonok sa prejavoval v tom, že navrhovateľka a odporca neboli schopní konsenzuálne postupovať ani len pri výchove svojich maloletých detí. Ich vzájomná komunikácia sa obmedzila na hádky, v ktorých sa prejavovala snaha o dominanciu odporcu, ktorú však už navrhovateľka nebola nútená a ochotná akceptovať. Preto súd rozhodol tak, že manželstvo účastníkov konania podľa § 23 ods. 1 zákona o rodine rozviedol.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že manželské vzťahy navrhovateľky a odporcu boli dobré dovtedy, pokiaľ sa odporca navrhovateľke nepriznal k tomu, že jej bol v manželstve neverný. Táto skutočnosť sa stala príčinou toho, že navrhovateľka prestala odporcovi veriť a akceptovať jeho dominantné rodinné postavenie, čo následne viedlo k tomu, že sa od odporcu z hľadiska svojich príjmov emancipovala. Preto príčinou rozvratu manželstva účastníkov konania bola navrhovateľke známa nevera odporcu a tomu neprispôsobené správanie odporcu, ktorý stratiac svoju autoritu zotrval v snahe o to, aby mal v rodine vedúce postavenie.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že najstarší, už plnoletý, syn účastníkov sa rozhodol bývať ďalej v domácnosti s navrhovateľkou. Rovnako sa tak rozhodol maloletý P., ktorý v septembri 2013 dosiahne plnoletosť a maloletý T., ktorý v tomto roku dosiahne vek 15 rokov a ktorý má k odporcovi odmietavý vzťah. V prípade týchto maloletých súd prihliadol na ich vôľu zostať v spoločnej domácnosti s navrhovateľkou, a preto ich oboch zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obaja maloletí sú na takej úrovni vyspelosti, že osobnú starostlivosť o nich dokáže zabezpečiť navrhovateľka aj pritom, že vykonáva prácu v zahraničí, keďže na ich výchove sa nezúčastňuje len ona sama, ale aj ich najstarší brat a matka navrhovateľky, ktorých títo maloletí prirodzene vo svojom veku akceptujú tak, že nemožno očakávať, že by sa pri tejto starostlivosti objavili výchovné problémy. Vychádzajúc z týchto skutočností súd nepovažoval za vhodné, aby bolo vo vzťahu k týmto maloletým rozhodnuté tak, že by boli zverení do striedavej starostlivosti rodičov, keďže takéto rozhodnutie by sa spájalo s odmietaním súdom určeného stavu zo strany týchto maloletých.

Maloletý Y. v priebehu konania prejavil svoju vôľu zostať v starostlivosti matky, pričom najbližší vzťah má k bratovi T., ktorý odporcu odmieta. Maloletý Y. je ukotvený na navrhovateľku a k odporcovi má ambivaletný vzťah. Vychádzajúc z týchto skutočností súd rozhodol tak, že maloletého zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky. Stabilné rodinné prostredie a trvalá prítomnosť starších bratov zabezpečí maloletému také prostredie, ktoré sa bude najviac blížiť prostrediu spoločnej domácnosti účastníkov, keďže maloletý nebude vyrastať len v prítomnosti matky, ale aj svojich súrodencov. Skutočnosť, že vo

vzťahu k maloletému sa faktickým vývojom vytvorila striedavá starostlivosť, keď v čase pobytu matky v zahraničí zostával maloletý v domácnosti otca, súd nepovažoval za dôvod, pre ktorý by bolo možné vyhovieť návrhu otca za zverenie tohto maloletého do striedavej osobnej starostlivosti. Takýto stav bol výsledkom snahy odporcu o potvrdenie svojho dominantného postavenia v rodine, pričom tento stav nebol stabilný a trvale sa pri ňom prejavovali nezhody navrhovateľky a odporcu. Zverenie do striedavej osobnej starostlivosti by maloletému neprinieslo stabilnejšie rodinné prostredie, ale skôr prostredie, v ktorom by bol ďalej vystavený kontaktu s prejavmi konfliktov medzi navrhovateľkou a o dominanciu sa snažiacim odporcom.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že majetkové pomery oboch účastníkov sú v zásade rovnaké, keďže všetok svoj majetok (predovšetkým byt) a dlhy (hypotéka v súvislosti nadobudnutím bytu) nadobudli v priebehu manželstva. Rovnako podobné sú príjmové pomery navrhovateľky a odporcu, keďže navrhovateľka dosahuje príjem v čistom vo výške približne 730,- eur mesačne a odporca po odpočítaní nepeňažných príjmov vo výške približne 750,- eur mesačne. Príjmové pomery navrhovateľky sú výrazne zlepšené neprirodzeným následkom aplikácie európskych predpisov, podľa ktorých navrhovateľka poberá rodinné dávky podľa rakúskych predpisov vo výške 836,80 eur mesačne. Obaja účastníci konania majú vyživovaciu povinnosť k štyrom deťom, pričom v prípade troch detí ide o maloletých, pri ktorých sa náklady na základné životné potreby v dôsledku ich veku blížia nákladom na dospelého človeka. K tomu treba pripočítať i náklady na zabezpečovanie vzdelávania na strednej škole, resp. v poslednom ročníku základnej školy. V prípade najmladšieho syna účastníkov sú náklady zvýšené v dôsledku potreby zabezpečenia individuálneho prístupu pri vzdelávaní. Vychádzajúc z týchto pomerov účastníkov konania a toho, že v inom súdnom konaní bola vyživovacia povinnosť odporcu k najstaršiemu zo synov určená na 60,- eur mesačne, súd rozhodol tak, že vyživovaciu povinnosť ku každému z maloletých určil na 60,- eur mesačne. Pri takto určenom výživnom bude odporca prispievať na výživu všetkých štyroch detí čiastkou 240,- eur mesačne, čo nie je ani jedna tretina jeho mesačného príjmu. Takto mu zostane dostatok prostriedkov na to, aby bol schopný hradiť si náklady na svoje základné životné potreby v takom rozsahu ako doteraz a životná úroveň maloletých, odhliadnuc od poklesu životnej úrovne spôsobenej vznikom dvoch domácností, bola v zásade rovnaká. Pritom je nepochybné, že životná úroveň maloletých bude predovšetkým určovaná možnosťou matky hradiť väčšinu potrieb maloletých z príjmu z rakúskych rodinných dávok.

V priebehu konania vznikli štátu trovy konania v dôsledku výplaty odmeny a náhrad znalcovi vo výške 743,20 eur. Tieto trovy konania vznikli v dôsledku zisťovania skutočností potrebných na rozhodnutie toho, či bude vyhovené návrhu navrhovateľky na zverenie maloletých do jej osobnej starostlivosti alebo návrhu odporcu na zverenie maloletých do striedavej osobnej starostlivosti. V tejto časti konania mala plný úspech navrhovateľka. Preto súd na náhradu trov konania, ktoré vznikli štátu, zaviazal podľa § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku odporcu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Prievidza do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvoде manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.